

I leanaí, d'fhéadfadh a bheith san áireamh ar phríomh-chomharthaí meiningíteas:

- caoineadh ard-ghreannach
- greannach nuair a thógtar suas
- codlatach, deacair a mhúscailt
- a bheith faon agus gan liosta nó dian le gluaiseachtaí preabach
- craiceann atá míltheach, smáil nó ag casadh gorm
- fiabhras, le lámha agus cosa fuar
- spotaí dearga nó corcra nach n-imíonn faoi bhrú. (Déan an tástáil ghloine a mhíneáil thíos.)

**i** Má bhrúiteann tú tumbler gloine go daingean i gcoinne gríos septicéimeach, ní bheidh an gríos ag imeacht. Beidh tú in ann an gríos a fheiceáil tríd an ngloine. Má tharlaíonn sé seo, faigh cabhair dochtúra láithreach.

D'fhéadfadh go mbeadh an gríos níos deacra a fheiceáil ar chraiceann dubh nó donn. Seiceáil limistéir níos éadaí cosúil le bosa na lámhe nó boinn na gcosa, díon an bhéil, bolg, bána na súl nó taobh istigh de na spéaclaí.

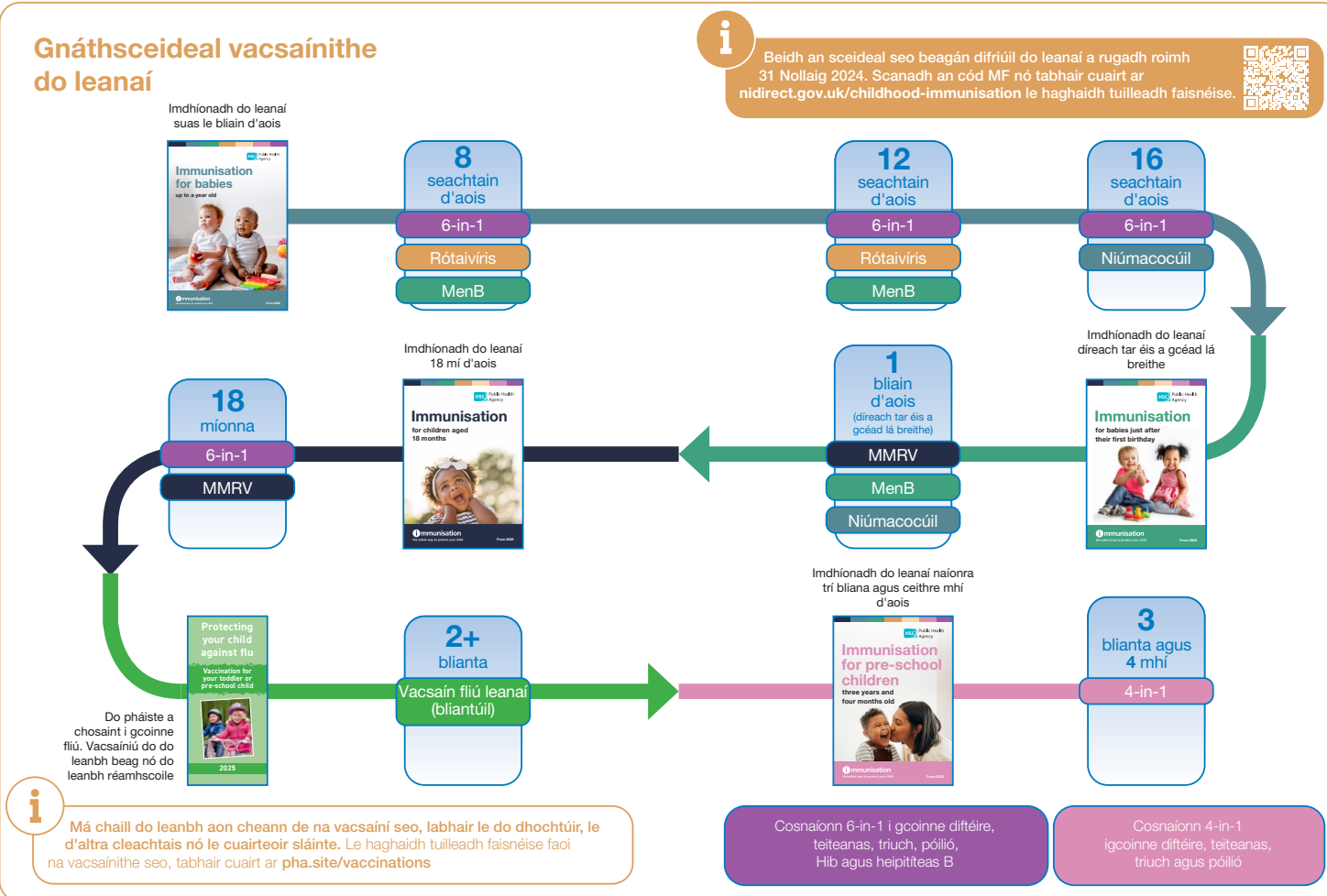


Íomhá ar fáil ag Meningitis Now meningitisnow.org



Íomhá ar fáil ag Meningitis Research Foundation meningitis.org

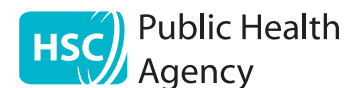
## Gnáthsceideal vacsáinthe do leanaí



Má éiríonn do leanbh tinn le ceann amháin nó níos mó de na **comharthaí nó na hairíonna** seo, déan teagmháil le do dhochtúir go práinneach.

Má tá imní ort fós tar éis duit comhairle a fháil, muinín as d'instint agus tabhair do leanbh chuig an ospidéal is gaire duit le roinn éigeandála.

Más mian leat tuilleadh faisnéise faoi imdhíonú, tabhair cuairt ar [pha.site/vaccinations](http://pha.site/vaccinations) nó [www.nidirect.gov.uk/childhood-immunisation](http://www.nidirect.gov.uk/childhood-immunisation)



**Public Health Agency**  
12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.  
Tel: 0300 555 0114 (local rate).  
[www.publichealth.hscni.net](http://www.publichealth.hscni.net)



Tá an foilseachán seo oiriúnaithe ó fhaisnéis a d'fhorbair an Ghníomhaireacht um Slándála Sláinte na Ríocht Aontaithe (UKHSA) ar dtús agus úsáidtear é faoin gCeadúnas Open Government v 3.0

# Imdhíonadh do leanaí roimh am



“ Is iad an dá idirghabháil sláinte poiblí a raibh an tionchar is mó acu ar shláinte an domhain ná **uisce glan agus vacsaíní.** ”

**An Eagraíocht  
Dhomhanda Sláinte**

### **Cad is imdhíonú ann agus cén fáth a bhfuil gá leis?**

Is bealach é an t-imdhíonú chun muid féin a chosaint ó ghalair tromchúise. Tá roinnt galair ann a d'fhéadfadh leanaí a mharú nó damáiste buan a dhéanamh dá sláinte. Tugtar imdhíonú chun córas imdhíonachta do linbh a ullmhú (córas cosanta nádúrtha an choirp) chun na galair sin a chomhrac nuair a thagann do leanbh i dteagmháil leo.

### **Cathain ba chóir mo leanbh a imdhíoniú?**

Tá sé tábhachtach go mbeidh a n-imdhíonú ag do leanbh ag an aois cheart (féach an clúdach cúil). Cuideoidh sé seo leis an baol go bhfaighidh do leanbh galar tromchúiseach a choinneáil chomh híseal agus is féidir. Féadfaidh an baol fo-iarsmaí ó roinnt vacsaíní méadú má chuireann tú as iad.

### **Rugadh mo leanbh go luath. Cathain ba chóir do leanaí réamhaibí a gcéad imdhíonadh a fháil?**

Tá riosca níos airde ionfhabhtaithe ag leanaí réamhaibí. Ba chóir iad a imdhíonadh i gcomhréir leis an sceideal a mholtar ó 8 seachtaine tar éis breithe, is cuma cé chomh réamhaibí a bhí siad. D'fhéadfadh sé seo tarlú agus do leanbh san ospidéal, beidh ort é seo a phlé le do dhochtúir.

B'fhéidir go mbeidh vacsaíní breise ag teastáil ó roinnt leanaí go luath tar éis iad a rugadh má tá siad i mbaol ard. Mar shampla, is féidir le roinnt leanaí an-ardriosca an vacsaín RSV a fháil chun iad a chosaint ar víreas sincítíach riospráide i rith míonna an gheimhridh. Is cúis choitianta é RSV le cineál ionfhabhtú cófra agus féadann sé a bheith tromchúiseach. Tabharfaidh speisialtóir, dochtúir nó cuairteoir sláinte do linbh tuilleadh faisnéise duit má theastaíonn cosaint bhreise ó do pháiste.

### **Cad a tharlaíonn ag an gcoinne?**

Míneoidh an dochtúir nó an altra an próiseas imdhíonaithe duit, agus freagraíonn sé aon cheisteanna atá agat. Déantar an vacsaín a hinstealladh isteach i matán an tslí. Má rugadh do leanbh réamhaibí ansin b'fhéidir go mbeadh sé/sí fós san ospidéal nuair a bheidh an chéad ghnáthimhdhíonú dlite.

### **An bhfuil aon chúiseanna ann nár chóir mo leanbh a imdhíonadh?**

Níl mórán cúiseanna ann nach féidir leanaí a imdhíonú. Níor chóir na vacsaíní a thabhairt do leanaí a raibh:

- frithghníomhú anafiolachtach deimhnithe (frithghníomhú ailléirgeach tromchúiseach) le dáileog roimhe seo den vacsaín, nó
- frithghníomhú anafiolachtach deimhnithe ar neomycin, streptomycin, nó polymyxin B (antaibheathaigh a úsáidtear i vacsaíní).

Má dhéantar córas imdhíonachta do leanbh 'a shochtadh' (toisc go bhfuil cóireáil acu le haghaidh riocht tromchúiseach mar thrasphlandú nó ailse), b'fhéidir nach mbeidh do leanbh in ann roinnt vacsaíní a bheith agat. Ba chóir do dhochtúir nó d'altra cleachtais comhairle a fháil ó speisialtóir.

Níl aon chúiseanna míochaine eile ann nár chóir na vacsaíní seo a thabhairt cinnte.

### **Déileáil le fo-iarsmaí coitianta**

D'fhéadfadh deargadh, pian nó frithireacht a bheith ann nuair a thugtar an instealladh agus d'fhéadfadh fiabhras éadrom a fhorbairt ar chúpla leanbh. Déan cinnte go gcoinníonn tú do leanbh fionnuar trí:

- neart sreabhán a thabhairt dóibh;
- a chinntiú nach bhfuil an iomarca sraitheanna éadaí nó blaincéid orthu;
- agus leacht paraicéiteamól a thabhairt do naíonáin - seiceáil an dáileog le do dhochtúir.

Tá fiabhras níos coitianta tar éis an vacsaín MenB. Chun é seo a chosc moltar go dtabharfar trí dháileog de paraicéiteamól naíonáin do leanaí tar éis a vacsaíní MenB ag 8 agus 12 seachtaine d'aois. Tá sé tábhachtach an dáileog a sheiceáil le do dhochtúir.

**i** **Ná tabhair cógais ina bhfuil aspairín do leanaí faoi bhun 16.**

Má tá imní ort faoi do leanbh ag am ar bith ansin muinín as do chuid iomas agus labhair le do dhochtúir teaghligh.

Le haghaidh faisnéise níos mionsonraithe faoi na vacsaíní, fo-iarsmaí féideartha, paraicéiteamól agus meiningíteas, féach **imdhíonú do leanaí suas le bliain d'aois.**



### **Faire amach le haghaidh meiningíteas agus seipticéime (nimhiú fola)**

Cosnaíonn vacsaíní Hib, MenB, agus níumacocúil i gcoinne na baictéir is tábhachtaí is cúis le meiningíteas agus seipticéime i leanaí agus i ndaoine óga. Mar sin féin, toisc go bhféadfadh go leor baictéir agus víris eile a bheith mar thoradh ar na galair seo, tá sé tábhachtach comharthaí agus comharthaí na ngalair seo a bheith ar eolas agat.

I measc na hairíonna luatha de meiningíteas tá fiabhras, a bheith greannach agus corrach, urlacan agus diúltú bia - comharthaí atá coitianta freisin le slannadh agus fliú. Ach is féidir le leanbh le meiningíteas nó seipticéime a bheith tinn go mór laistigh d'uaireanta an chloig.